

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 593
Offentligt

SANDAGER
ADVOKATER

Folketingets Retsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

SANDAGER ADVOKATER
LYNGBY HOVEDGADE 41
POSTBOKS 53
DK-2800 KGS. LYNGBY
TEL +45 45 93 21 50
FAX +45 45 93 03 55

CVR-NR. 32165974
BANK 7670 2750722
WWW.SANDAGERADVOKATER.DK

Att.: Hr. Udvalgsformand Peter Skaarup

21. juni 2010

AFSLAG PÅ SUPPLERENDE DÆKNING – RETSPLEJELOVENS § 336.

Jeg tillader mig for Retsudvalget at forelægge for en sag, der involverer min klient Keith Bo Skovgaard Mortensen og som efter min opfattelse afslører mangler i reglerne om fri proces og bevilling efter retsplejelovens § 336, der tilsyneladende efterlader min klient med et for ham uoverkommeligt tab på godt kr. 78.000.

I sagen har jeg også skrevet til Justitsminister Lars Barfoed om at intervenere, men da sagen viser, at der kan være generelle mangler i regelsættet som jeg som "bruger" heraf er stødt på, tillader mig at påpege sagens forhold overfor Retsudvalget. Det er mit håb, at Retsudvalget kan bidrage med en løsning i denne for min unge klient ellers økonomisk fortvivlende sag.

Om sagens nærmere omstændigheder henviser jeg til mit brev til Justitsministeren med bilag.

Med venlig hilsen
SANDAGER ADVOKATER

Lars Sandager, advokat
ls@sandageradvokater.dk

Hr. Justitsminister Lars Barfoed
Justitsministeriet, Departmentet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

SANDAGER ADVOKATER
LYNGBY HOVEDGADE 41
POSTBOKS 53
DK-2800 KGS. LYNGBY
TEL +45 45 93 21 50
FAX +45 45 93 03 55

CVR-NR. 32165974
BANK 7670 2750722
WWW.SANDAGERADVOKATER.DK

21. juni 2010

AFSLAG PÅ SUPPLERENDE DÆKNING AF SAGSOMKOSTNINGER UNDER FRI PROCES - KEITH BO SKOVGAARD MORTENSEN

Jeg skriver til Dem som advokat for Keith Bo Skovgaard Mortensen, der uforskyldt er havnet i en økonomisk meget belastende situation, med henblik på at forelægge for Dem, hvad jeg opfatter som en lapsus i det gældende regelsæt om supplerende bevilling efter retsplejelovens § 336, og anmode Dem om at intervenere og meddele min klient bevilling til supplerende dækning af sagsomkostninger ved en sag han har ført ved Retten i Ålborg angående personskaade af den 26. november 2006.

Jeg vil indledningsvis, for forståelsen af sagens sammenhæng, kort gengive forholdene i erstatningssagen, herefter vil jeg redegøre for sagens behandling ved Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet for herefter at komme med min indstilling.

Sagens faktum.

Min klient var elite ungdomssvømmer, og deltog den 26. november 2006 i et svømmestævne i Haraldslund Svømmehal i Ålborg kommune. Svømmehallen er adskilt fra indgangspartiet af glaspartier.

Under stævnet falder min klient ind i disse glaspartier med sin ene arm. Glaspartierne viste sig at være udført af almindelig råglas og ikke sikkerhedsglas. Han fik derfor skåret sin ene arm op i meget svær grad, med overskæring af vener, arterier, muskler og sener, for hvilket han siden har fået ret omfattende behandling og genoptræning for. Hans funktion af armen er dog varigt og væsentlig nedsat.

Jeg vurderede at Ålborg kommunen, ved at have opført så store glaspartier i svømmehallen, hvor der er et stort antal publikummer hverdag, herunder børn og gangbesværede, og hvor

der er glatte forhold, havde handlet ansvarspådragende ved ikke at have afskærmet mod glaspartierne, eller ved ikke at have isat sikkerhedsglas i glaspartierne som gældende ENS og DS standarder foreskriver.

Idet min klient via sine forældre havde en indboforsikring, kunne der ikke søges om fri proces, selvom min klient opfyldte de økonomiske betingelser, jfr. retsplejelovens § 325. Før i tiden – for nogle få år tilbage – skulle der i en sådan situation søges om fri proces, og alene oplyses om der tillige var retshjælp over egen forsikring, men umiddelbart forud for denne sags anlæg, var disse regler lavet om, således at det nu følger af retsplejelovens § 325, at der ikke på forhånd kan søges om fri proces når der er retshjælpsdækning. Det kan efter retsplejelovens § 336 først ske når dækningsmaksimum er nået

Der søgtes derfor eget forsikringselskab om retshjælpsdækning, hvilket forsikringselskabet (Alka) bevilligede. Dækningsmaksimum var kr. 100.000. Det er en betingelse for retshjælp, at der er rimelig grund til at føre proces – der gælder altså den samme betingelse for at opnå retshjælp som gælder for bevilling af fri proces (der også har en økonomisk betingelse).

Retssagen blev herefter anlagt med påstand om betaling af godt kr. 900.000 i erstatning for personskaden, der var overgået min klient.

Sagen blev hovedforhandlet ved Retten i Ålborg i sommeren 2009. Efter en konkret bedømmelse fandt retten ikke, at kommunen var ansvarlig, fordi svømmehallen var opført i 1960'erne, hvor der ikke var regler eller anvisninger omkring brugen af glaspartier i særlig udsatte steder eller anvendelse af sikkerhedsglas. Grundet økonomi kunne sagen ikke indbringes for Vestre Landsret.

Retten tilkendte modparten sagsomkostninger med kr. 50.080. Når der dertil lagdes retsafgift, udgifter til sagkyndig rådgivning (om anvendelse af glas og reglerne herom gennem tiderne) samt udgifter til egen advokat, er der en udækket del af sagsomkostningerne på kr. 78.751.

Min klient var 18 år da skaden skete og er i dag studerende på SU, og han har ingen mulighed for at betale.

Sagens behandling ved Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet

I overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens § 336 ansøgte jeg derfor Civilstyrelsen om tilsagn om supplerende dækning (fri proces).

I afgørelse af den 25. marts 2010 blev ansøgningen afslået med den begrundelse, at min klient ikke havde rimelig grund til at føre proces, da Civilstyrelsen ikke fandt, at kommunen

havde handlet ansvarspådragende. Sidstnævnte var der ikke noget nyt i – det havde Retten i Ålborg fastslået.

Afgørelsen blev påklaget til Procesbevillingsnævnet, der netop har stadfæstet Civilstyrelsens afgørelse (afgørelsen er dateret 18. juni 2010).

Indstilling og øvrige bemærkninger

Jeg finder at reglerne administreres forkert, eller hvis det ikke er tilfældet, at reglerne er forkerte, og der bør ske ændringer.

Ydermere anmoder Dem endvidere om at kalde sagen ind, genoptage den, og meddele min klient bevilling efter § 336, jfr. § 328.

Min kritik af administrationen af reglerne og de foreliggende vurderinger fra Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet begrundes nærmere i følgende:

Enhver vurdering af om der skal anlægges en retssag starter i en vurdering af sagens procesrisici, det vil sige en vurdering af sagens forventede udfald sammenholdt med de udgifter en tabt sag vil resultere i.

Denne vurdering har været særligt væsentlig for min klient, der ikke har nogen midler selv, og derfor ikke kan bære nogen omkostninger overhovedet.

Det var derfor en betingelse for at føre sagen, at der blev opnået dækning for sagsomkostninger. Således som reglerne var udformet på tidspunktet for ansøgningen, jfr. ovenfor og retsplejelovens § 325 kunne der ikke søges om fri proces, heller ikke betinget eller lignende, for det tilfælde af retshjælpsforsikringens dækningsmaksimum blev nået. Dette er en ansøgning, der først kan indgives, når dette rent faktisk sker.

Min klient kunne derfor ikke gøre andet end at ansøge om retshjælp via sin egen forsikring, hvilket skete. Retshjælpsforsikringen modtog sagens dokumenter og udkast til stævning, og efter vurdering heraf og at min klient havde rimelig grund til at føre proces, blev der bevilliget retshjælpsdækning.

Retssagen blev herefter anlagt i god tro om at sagens omkostninger dermed var afdækket.

På baggrund af sagens genstand, og de dermed forbundne sagsomkostninger, med udgifter til retsafgift og ekstern bistand samt rettens tilkendelse af sagsomkostninger, blev retshjælpsforsikringens dækningsmaksimum, dog væsentlig overskredet. Først på dette tidspunkt, hvor sagen er ført, kunne der efter § 336 indgives en ansøgning om supplerende dækning efter samme regler som fri proces.

Dette skete derfor, men stor var min forbløffelse, da dette førte til afslag med den begrundelse, at der ikke var rimelig grund til at føre proces.

Retten i Ålborgs afgørelse var næppe korrekt ved ensidigt at fokusere på om svømmehallen opfyldte kravene i 1969 da opførslen skete, uden at se på de regler der gjaldt da skaden skete, hvilket Retten i Ålborg efter min opfattelse skulle have gjort, jfr. også Østre Landsrets dom UFR 1996.174/2 Ø. Der er under alle omstændigheder tale om en konkret vurdering af ansvaret, der ikke på forhånd lod sig vurdere på nogen måde sikkert, og som afhang af vidneudsagn, der først blev givet under sagens hovedforhandling. Rettens afgørelse kunne på grund af økonomi dog ikke indbringes for Vestre Landsret.

En væsentligere indsigelse mod sagens behandling vedrørende fri proces/bevilling efter retsplejelovens § 336 er dog, at man ved ændring af reglerne, hvorefter fri proces ikke kan søges på forhånd, end ikke betinget, når der er en retshjælpsforsikring, jfr. retsplejelovens § 325, har valgt den ordning, at vurderingen af "rimelig grund" til at føre proces, nu skal ske hos retshjælpsforsikringerne, der har den samme betingelse i forsikringsvilkårene for at meddele retshjælpstilsagn. Alligevel har Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet tilsidesat den vurdering retshjælpsforsikringen foretog herom, og har derved også stillet min klient i den situation han fra start har gjort alt for at undgå, nemlig at han ikke har mulighed for at betale for sagens førelse og derfor på forhånd ville sikre sig at dette ikke skulle kunne ske.

Min klient havde ingen mulighed for at afdække sin risiko for at friproces-myndighederne, når udgifterne var pådraget, skulle kunne bedømme sagen anderledes end retshjælpsforsikringen. Det kan ikke anses at have været formålet med ændringen af fremgangsmåde fra tidligere, hvor der skulle søges om fri proces på forhånd, til at der nu kun kan søges om bevilling efter retsplejelovens § 336 efterfølgende, at stille borgerne anderledes og ringere end den retstilstand, der var gældende forud for ændringen af retsplejelovens § 325, hvor borgerne ved ansøgning, før retssagens begyndelse, kunne få afgjort om der var grundlag for fri proces, og dermed afdække risikoen ved sagens førelse. Det er blot retshjælpsforsikringen der skal foretage "rimelig grund" vurderingen istedet, og bevillingen skal, medmindre der er særlige grunde, jfr. nedenfor, følge denne vurdering.

Reglen i § 325 skal derfor også efter ændringen forstås således, at Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet skal respektere at vurderingen af betingelsen om "rimelig grund" afgøres af retshjælpsforsikringen, som udgangspunkt også bindende for en tillægsbevilling efter retsplejelovens § 336, ellers vil borgeren stilles i den helt urimelige situation som min klient er havnet i denne sag, hvor han efterlades med en stor regning han ikke kan betale, og hvis han havde vidst til denne vurdering på forhånd, så ville han ikke have ført sagen.

I samme forbindelse skal det påpeges, at dengang reglerne var omvendt - det vil sige at først vurderedes om betingelserne for fri proces var opfyldt, og dernæst retshjælpsdækning, har Højesteret ved dom af den 20. april 2004 (UfR 2004.1815 H) fastslået, at et retshjælpsforsikringselskab ikke var berettiget til at afslå retshjælpstilsagn under henvisning til, at der ikke var rimelig grund til at føre proces, når fri procesmyndighederne, havde vurderet at der var rimelig grund til fri proces, og derfor meddelt bevilling hertil.

Den omvendte situation som denne sag er udtryk for bør heller ikke kunne ske, medmindre at retshjælpstilsagnet er åbenbart urigtigt meddelt, hvilket på ingen måde er tilfældet i denne sag.

Der bør ikke i forbindelse med vurderingen om "rimelig grund" efter retsplejelovens § 336 kunne ske en "fri" bedømmelse, der ikke forholder sig til, at der har været meddelt retshjælpstilsagn i sagen ud fra en konkret vurdering af rimelig grund, eller som ikke tager højde for den særlige situation ansøgeren befinder sig i, og navnlig ikke fordi denne bedømmelse efter sin natur altid sker efter dom m.v. er faldet, hvor det er let at efterrationalisere på baggrund af udfaldet. Hvis sagen vindes er der sjældent behov for dækning efter retsplejelovens § 336. "Rimelig grund" bør være en fremadrettet beskuende vurdering på baggrund af de omstændigheder og oplysninger, der forelå da sagen blev anlagt, ikke en bagudrettet vurdering, hvor sagens udfald m.v. indgår. Hvis dette sker vil bedømmelsesgrundlaget for vurdering af "rimelig grund" være væsentlig forskellig i forhold til den vurdering retshjælpsforsikringen skal foretage forud for sagens anlæg, og derved kan en situation som den foreliggende, med forskellig udfald af disse, ellers identiske vurderinger om "rimelig grund", og derved sætte ansøgeren/skadelidte i en forfærdelig økonomisk knibe, der ikke kunne være forudset eller imødegået. Ansøgningen og "rimelig grund" betingelsen skal vurderes sådan som forholdene var ved sagens anlæg.

Det er imidlertid åbenbart at se, at myndighederne i denne sag har vurderet sagen, ikke som den forelå ved sagens anlæg, men efterrationaliserende på baggrund af sagens faktiske udfald, og hvor retshjælpstilsagnet ikke har haft nogen betydning for sagens bedømmelse. - i hvert fald er dette ikke kommet til udtryk i afgørelserne.

Efter retsplejelovens § 328 er personskaade den ene ud af i alt 2 sagstyper, hvor der gælder en formodning for, at der er rimelig grund til at føre proces.

Baggrund for denne formodningsregel er, at personskadesager generelt er så væsentlige for den enkelte skadelidte, at der som udgangspunkt altid, hvis de økonomiske betingelser er opfyldte, skal kunne ske prøvelse ved domstolene med fri proces. I den konkrete sag har personskade haft en endog meget stor negativ betydning for Keith.

En borger, der opfylder betingelserne for fri proces, der er afskåret for at få sagen bedømt med henblik på fri proces før sagens anlæg, fordi der er retshjælpsforsikring, bør kunne stole på, at der kun under helt særlige og ekstraordinære omstændigheder kan ske en anden bedømmelse af "rimelig grund" end den retshjælpsforsikringen har foretaget, ellers tilsidesættes formålet med ændringen af reglerne og væsentlige retssikkerhedshensyn til borgerne.

På anførte baggrund beder jeg høfligt Dem om at intervenere i sagen, og genoptage denne med henblik på bevilling efter retsplejelovens § 336, så min klient ikke uforvarende efterlades med en gæld han ikke har nogen mulighed for at betale, og som han på forhånd gjorde alt hvad han kunne for at undgå.

Jeg sender også dette brev til Retsudvalget, idet jeg mener sagen viser, at der i reglerne potentielt ligger en utilsigtet virkning, som må være genstand for en mere generel og principiel drøftelse.

Dommen samt Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnets afgørelser vedlægges. Jeg ser frem til at høre fra Dem.

Med venlig hilsen
SANDAGER ADVOKATER

Lars Sandager, advokat
ls@sandageradvokater.dk

KLAGET

Sagsbeh.: Stine Harkov Hansen

Den 18 JUNI 2010

Advokat Lars Sandager
Lyngby Hovedgade 41
Postboks 53
2800 Kongens Lyngby

Vedr.: [REDACTED] SAGS. Keith Bo Skovgaard Mortensen

De har som advokat for Keith Bo Skovgaard Mortensen klaget over Civilstyrelsens afgørelse af 25. marts 2010 om ikke at yde godtgørelse af den del af omkostningerne, der overstiger retshjælpsforsikringens maksimum, i en sag mellem Keith Bo Skovgaard Mortensen og Aalborg Kommune om erstatning i anledning af tilskadekomst i en svømmehal.

Ansøgningen er blevet behandlet på Procesbevillingsnævnets møde den 17. juni 2010.

Efter retsplejelovens § 336, stk. 1, kan der ydes en part, som har retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, godtgørelse fra statskassen af den del af omkostningerne, der overstiger forsikringens maksimum, såfremt sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt kan begrunde, at omkostningerne ikke har kunnet afholdes inden for forsikringens maksimum. Bestemmelserne i §§ 325-328 finder tilsvarende anvendelse.

Efter sagens oplysninger og det i ansøgningen samt klagen anførte finder nævnet, at betingelserne for at yde godtgørelse efter retsplejelovens § 336, stk. 1, ikke er opfyldt. Nævnet ændrer derfor ikke Civilstyrelsens afgørelse.

På nævnets vegne

Lone Kjær
Chefkonsulent

Keith Bo Skovgaard Mortensen
c/o Sandager Advokater
Lyngby Hovedgade 41
Postboks 53
2800 Kongens Lyngby

MODTAGE

Sagsbehandler:
Christian Sivert Brogaard
Sagsnr. [REDACTED]
Den 25. marts 2010

[REDACTED]

Civilstyrelsen har nu behandlet Deres ansøgning af 8. december 2009 om godtgørelse i henhold til retsplejelovens § 336 af den del af sagens omkostninger, der overstiger retshjælpsforsikringens maksimum.

Vi kan ikke imødekomme Deres ansøgning, fordi vi skønner, at De ikke havde rimelig grund til at føre proces.

Det følger af retsplejelovens § 336, at der efter ansøgning kan ydes en part, som har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, godtgørelse fra statskassen af den del af omkostningerne, der overstiger forsikringens maksimum, såfremt sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt kan begrunde, at omkostningerne ikke har kunnet afholdes inden for forsikringens maksimum. Bestemmelserne i retsplejelovens §§ 325-328 finder tilsvarende anvendelse.

Det er efter retsplejelovens § 328, stk. 1, en betingelse for at give fri proces, at ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces.

I vurderingen af, om ansøgeren har rimelig grund til at føre proces, indgår efter retsplejelovens § 328, stk. 2, blandt andet:

- 1) sagens betydning for ansøgeren,
- 2) udsigten til, at ansøgeren vil få medhold i sagen,
- 3) sagsgenstandens størrelse,
- 4) størrelsen af de forventede omkostninger og
- 5) muligheden for at få sagen afgjort ved et administrativt nævn eller et privat klage- eller ankenævn, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Det fremgår af retsplejelovens § 328, stk. 3, at i sager i 1. instans om opsigelse eller ophævelse af boliglejemål eller ansættelsesforhold eller om personskade anses henholdsvis lejeren, arbejdstageren og skadelidte for at have rimelig grund til at føre proces, medmindre forhold som nævnt i stk. 2, nr. 2-5, klart taler herimod.

Vi finder, at der er omstændigheder i Deres sag, der klart taler imod at meddele Dem godtgørelse efter retsplejelovens § 336:

De havde efter vores opfattelse ikke udsigt til medhold i sagen.

Det fremgår af sagen, at De under deltagelse i et svømmestævne kom til skade ved en ulykke i Haraldslund Svømmehal den 26. november 2006, idet De efter at have svømmet, gled på gulvet og faldt ind i et vinduesparti som splintrede. Det fremgår endvidere af sagen, at De anlagde sag mod modparten med påstand om erstatning, idet De gjorde gældende, at modparten ved bygningsindretning, herunder det anvendte glas i vinduespartiet, havde handlet ansvarspådragende i relation til ulykken.

De skulle for at få medhold i sagen kunne bevise, at modparten har handlet ansvarspådragende.

Vi skønner ikke, at De kunne bevise dette. Vi har herved navnlig lagt vægt på, at De ikke havde godtgjort, at modparten i forbindelse med renoveringen i 2000 var forpligtet til at foretage en udskiftning af vinduespartierne og dermed opfylde retningslinjerne for valg og anvendelse af sikkerhedsglas (Dansk Standard/INF 119:1998). Vi finder således ikke, at modparten havde handlet ansvarspådragende ved svømmehallens indretning.

Vi finder ikke, at der i øvrigt er grundlag for at se bort fra, at De ikke havde udsigt til medhold i sagen.

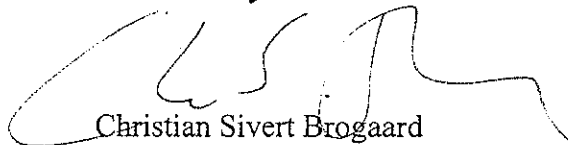
Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Procesbevillingsnævnet inden 4 uger efter, at ansøgeren har fået meddelelse om afslaget. Procesbevillingsnævnet har åbent fra kl. 9.00 til kl. 15.00 mandag til fredag. Klagen skal være nævnets sekretariat i hænde senest kl. 15.00 den dag, hvor klagefristen udløber. Hvis afgørelsen modtages med posten en lørdag, udløber klagefristen kl. 15.00 om fredagen 27 dage efter.

Klagen sendes til Procesbevillingsnævnet, Rådhuspladsen 45-47, 4. sal, 1550 København V. Med klagen vedlægges kopi af den afgørelse, der påklages.

Med venlig hilsen

Civilstyrelsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'CSB', written over the printed name.

Christian Sivert Brogaard

Advokat Lars Sandager-Jørgensen
Advokatfirmaet Scheibel I/S
Lyngby Hovedgade 41
2800 Lyngby

Civilretten
Badehusvej 17,
9000 Aalborg
29. afdeling
Tlf. 96 30 70 00
SE-64698613
ret.aalborg@domstol.dk
Åbent kl. 09.00 - 15.00
Telefax civil 96 30 70 06
Telefax straf 96 30 70 08

Keith Bo Skovgaard Mortensen mod Aalborg Kommune

7. oktober 2009

Sagsnr. [REDACTED]

Deres j.nr. [REDACTED]

Retten sender udskrift af dombogen.

Med venlig hilsen

Lene Dalsgaard

kt.fm. - telefon 96 30 71 99

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 7. oktober 2009 i sag nr. BS 29-2344/2008:

Keith Bo Skovgaard Mortensen
Bornholmegade 66, 2. th.
9000 Aalborg
mod
Aalborg Kommune
Skole- og Kulturforvaltningen
Kastetvej 83
9000 Aalborg

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, Aalborg Kommune, Skole- og Kulturforvaltningen, er erstatningsansvarlig for den personskade, som sagsøgeren, Keith Bo Skovgaard Mortensen, blev påført ved en ulykke i Haraldslund Svømmehal den 26. november 2006.

Sagen er anlagt den 6. oktober 2008. Ved rettens beslutning af 6. januar 2009 er spørgsmålet om ansvarsgrundlag udskilt til særskilt forberedelse og hovedforhandling i medfør af retsplejelovens § 253, stk. 1.

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at anerkende at være erstatningsansvarlig for sagsøgers personskade ved ulykkestilfælde den 26. november 2006.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder en dækkende gengivelse af de forklaringer, der blev afgivet under hovedforhandlingen samt af parternes anbringender, men indeholder i øvrigt ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Keith Bo Skovgaard Mortensen har forklaret, at ulykken skete under hans deltagelse i Aalborg Cup 2006 i Haraldslund Svømmehal. Stævnet blev afholdt af Aalborg Svømmeklub og strakte sig over en hel weekend. Ulykken skete den 26. november 2006, som var den sidste dag i stævnet. Han var lige blevet færdig med at svømme 100 meter ryg finale. Han husker ikke, hvil-

ken plads han kom på, men han vandt ikke. Han kravlede op af den stige, som var til venstre, når man var i bassinet og havde front mod skamlerne/vipperne. Han ville gå bag om skamlerne og over på den anden side af bassinet, men fik øje på Emil, Pernille og Lasse som stod i forhallen på den anden side af glasvæggen. Emil og Pernille stod og talte sammen. Pernille stod med ryggen til. Han ville banke på ruden og forskrække Pernille. Han fik øjenkontakt med Emil og gjorde tegn til, at Emil ikke skulle afsløre ham. Inden han nåede at banke på ruden, gled han og faldt ind i vinduespartiet. Han greb for sig og fik fat i vinduesrammen, men hans arm gled ned og igennem ruden. Han tror, at det var nedfaldende glas, der skar ham i armen. Han har stadig gener efter ulykken, og lægerne har sagt, at det ikke bliver bedre. Han har gennemgået 2 operationer med henblik på at mindske de gener, han har, når han svømmer. Han har svømmet i 16 - 17 år og er kommet meget i Haraldslund Svømmehal. Der var ikke forbud mod ophold i nicherne, som blev anvendt meget i forbindelse med svømmestævner. Svømmeholdene mødtes ofte i nicherne, og der blev foretaget opvarmning her. Der sad tit folk og lænede sig op af ruderne, og han har ofte set børn banke på ruderne. I nichen på den anden side af kontoret hang resultatlisterne. Han kan ikke forklare, hvorfor der er noteret følgende i journalen fra Aalborg Sygehus: "Af glæde trykket glas, som gik i stykker". Han fik stillet mange spørgsmål i forbindelse med indlæggelsen.

Jan Frederiksen har forklaret, at han er halinspektør og daglig leder af Haraldslund Svømmehal. Han har været ansat siden 2002 og tiltrådte stillingen 3 måneder inden, at svømmehallen blev taget i brug efter reoveringen. Han var ikke i svømmehallen på ulykkesdagen, hvor svømmehallen var udlånt til Aalborg Svømmeklub. Når svømmehallen er lånt ud til svømmeklubben, medfølger der ikke personale med undtagelse af en servicemedarbejder. Han har nogle gange været i svømmehallen, når der har været stævner, og han har ved disse lejligheder set svømmere/sportsfolk opholde sig i nicherne. Der var ingen afspærring ved nicherne. Han tror, at alle hjørner af svømmehallen bruges under stævnerne. Det er der ikke behov for i den almindelige åbningstid. Der er ikke publikum i nicherne i den almindelige åbningstid, men han kan ikke afvise, at det forekommer, at en person banker på ruden. I dag er der en massagestol i nichen og en hjertestarter m.v. Han er selv kommet i svømmehallen i 40 år og kan ikke mindes, at der er sket uheld. Efter ulykken blev ruderne udskiftet. Det var ulykken, som var årsagen til udskiftningen. Han kendte ikke til risikoen forud for ulykken, og vidste ikke hvilken type glas, der var anvendt. Han kontaktede først sin chef og tilkaldte derefter en glarmester, som skiftede alle ruderne. I svømmehallen findes generelle skilte med oplysning om, at ophold og færdsel sker på eget ansvar. Der er ca. 320.000 besøgende i svømmehallen om året. Der er en sikkerhedsgruppe, som gennemgår huset hver 4 uge. Når svømmehallen udlånes, overtager låneren ansvaret, hvis der kommer mere end et vist antal personer. Låner skal så udfylde og underskrive en formular. Ruderne er aldrig blevet nævnt, heller ikke ved 1 års og 5 års gennemgangen efter reoveringen. Ruderne har heller ikke været omtalt under de ugentlige driftsmøder.

Tom Lorenzen har forklaret, at det er ham, der har skrevet erklæringen "uheldsrapport vedr. Keith Mortensens ulykke til Aalborg Cup 2006 d. 26. november v/ Haraldslund Vand- og Kulturhus". Han var selv tilstede men så ikke, da ulykken skete. I erklæringen beskrev han årsagen til ulykken på grundlag af det, han fik at vide af de personer, der så ulykken. Han var stævneleder og styrede stævnet, som havde 200 - 300 deltagere. Herudover var der publikum tilstede. På ulykkestidspunktet var der nok 350 - 450 personer til stede i svømmehallen. Aalborg Svømmeklub var i forbindelse med lån af svømmehallen blevet pålagt rengøring og noget omkring brandsikkerhed og flugtveje. Svømmeklubben har ikke underskrevet en erklæring om ansvar eller modtaget en ansvarsfraskrivelse. Han så ruden efter ulykken. Ruden var ikke faldet ud, men der manglede et stykke, hvor Keiths arm var gået ind. Under stævner blev nicherne anvendt til ophold inden næste heat og til sidste del af opvarmningen. Han har også været i svømmehallen i den almindelige åbningstid. Det er hans indtryk, at hele hallen anvendes, men de fleste lægger deres ting på tilskuerrækkerne. I erklæringen har han skrevet "Dette hændelsesforløb er sammestykket af en del personer, hvor nogle har set noget og andre noget andet .." Med dette henviser han til, at de forskellige personer så ulykken fra forskellige steder.

Hans Futtrup har forklaret, at han er pensioneret fra en stilling som leder af ejendomsafdelingen ved Aalborg Kommune, Skole og Kulturforvaltning, hvor han var ansat i næsten 25 år. Haraldslund Svømmehal var meget nedslidt, og dette var baggrunden for, at renoveringen blev igangsat. Der var utætheder i og omkring bassinerne. Fugerne var porrøse og klinkerne gik løs, hvilket forstærkede processen med hensyn til nedbrydning af beton og armering. Han varetog Skole- og Kulturforvaltningens anlægsopgaver og var formand for byggeudvalget. Svømmehallen blev gennemgået af eksterne rådgivere, inden der blev afsat penge til renoveringen. Glasruderne var ikke omfattet af renoveringen. Den væsentlige del af renoveringen var fliser, klinker, beton og armering, og deraf fulgte renovering af installationer og lofter. Svømmehallens arkitektoniske udtryk ønskedes ikke ændret. Opgaven omfattede derfor ikke en arkitektonisk ændring, og glasruderne blev ikke undersøgt. Budgettet på 50 mio. kr. skulle overholdes, og derfor rørte man ikke ved det, der ikke var ønsket ændret. Der blev søgt og indhentet byggetilladelse, og færdigattest blev lavet. Bygningsmyndighederne godkendte renoveringen i 2002. Han har ikke været involveret i forbindelse med den efterfølgende udskiftning af ruderne. Han ved ikke, om ruderne blev gennemgået i andre af kommunens bygninger.

Carsten Bach Pedersen har forklaret, at han er ansat som bygherrerådgiver ved Aalborg Kommune, Skole og Kulturforvaltning. Han har været ansat i denne stilling i 2 år, men har også haft ansættelse ved Aalborg Kommune forud herfor. Han er uddannet bygningskonstruktør og har tidligere arbejdet som Bygningsrådgiver ved Nordjyllands Amt. Hans primære opgave er investeringsoversigten, samt udbud og kontrahering med eksterne entreprenø-

rer m.v. Skole og Kulturforvaltningen har mange ejendomme, herunder skoler, svømmerhaller, teatre, museer m.v. Det er ikke alle bygningerne, der opfylder det nugældende bygningsreglement. Kommunen har et eksternt arkitektfirma til at lave vurderinger af bygningerne. Der kommer i nogle tilfælde strakspåbud fra beredskabscentret eller arbejdstilsynet. Sikkerhedsglas kom til i 1990'erne. Kravene i bygningsreglementet har ikke tilbagevirkende kraft. Vidnet ved ikke, hvordan kommunen forholdt sig til de vejledninger om glas, som kom i 1998, da det var før hans ansættelse. Når kommunen indgår kontrakt med eksterne rådgivere, indføres det i kontrakten, at alle vejledninger og lovkrav skal overholdes. Kommunen havde ikke kendskab til, at der var et problem med glasset i svømmehallen. Ruderne blev udskiftet så snart, at kommunen blev bekendt med problemstillingen.

Pernille Balsler har forklaret, at hun var i Haraldslund Svømmehal, da ulykken skete. Hun stod på den anden side af ruden og havde ryggen til Keith. Hun så derfor ikke, da ulykken skete, men hun hørte lyden af glasset, da det gik i stykker. Hun fik det indtryk, at Keith havde banket på ruden med begge arme for at få deres opmærksomhed. Den opfattelse havde alle, der stod i forhallen. Hun mener, at Keith lige havde slået sin personlige rekord i ryg-crawl. Da hun så Keith, stod han stadig op, og han havde sat sin finger i pulsåren. Nichen blev brugt rigtig meget under stævner. Det var et godt sted at varme op, når man ikke ville komme for sent. Der hang resultatlister i den anden niche.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand uddybet de anbringender, der fremgår af påstandsdokumentet af 14. august 2009, hvori følgende er anført, idet det bemærkes, at de anbringender, som sagsøgeren frafaldt efter rettens tilkendegivelse den 7. september 2009, er udeladt:

"Ansvarsgrundlaget:

Ansvarsgrundlaget er et skærpet culpaansvar.

Ved en vurdering af ansvarets karakter må det således tillægges stor betydning, at der er tale om skade indtrådt på et offentligt tilgængeligt anlæg med et stort antal besøgende, der såvel består af børn som ældre, unge, dårligt gående m.v. Der er endvidere tale om en indretning/fast ejendom kombineret med et "arrangement" (offentlig svømmehal), der indebærer, at sagsøger har en forpligtelse til ikke alene at sikre, at anlægget/bygningen ved opførelsen er forsvarlig, men også stedse herefter indgyder nødvendig sikkerhed vurderet efter den til enhver tid gældende norm og det erfaringsgrundlag, der løbende opnås i samfundet indenfor byggetekniske kredse, jfr. nærmere nedenstående ad 1.

Sagsøgte som kommune og driftsherre kan ikke ansvarsfraskrive under henvisning til at ved opførelsen var glaspartiet efter de dagældende vidensniveau forsvarligt ... , hvis senere erfaringer og regler viser at dette ikke er tilfældet – så må sagsøgte reagere imod de risici, der nu er blevet kendte, som led i opfyldelsen af sagsøgtes handleforpligtelse, jfr. også nærmere det følgende under punkt 1. Sagsøgte har således ikke alene en forpligtelse til at sørge for at et anlæg m.v. er opført efter reglerne, men skal som driftsherre som led i den deraf følgende påhvilende handleforpligtelse løbende sikkerhedsevaluere anlægget for at imødegå risici, der først senere bliver kendte.

Ved vurdering af ansvaret må det endvidere tillægges stor betydning, at der efter forholdets natur er tale om et glat og risikabelt miljø omkring svømmebassinet og at svømmere pr. definition ikke har nogen personlige værnemidler – tøj m.v. og derfor er langt mere udsatte, hvilket kræver særlig opmærksomhed omkring de sikkerhedsmæssige forhold, ikke mindst omkring glaspartier, som sagsøgte har tilsidesat.

At et badeanlæg indebærer særlig risici er "common sense" som sagsøgte burde have indset allerede ved opførelsen i 1969 og i hvert fald efterfølgende under de løbende evalueringer omkring vedligehold og sikkerhed der formodes at finde sted som led i almindelig drift og i hvert fald ved den store ombygning i 2002, jfr. bl.a. BR 95 og DS/INF 119, 1998.

Har det for sagsøgtes ansvar betydning at skaden skete under et svømmestævne afholdt i hallen, men arrangeret af andre end sagsøgte?

Dette gør sagsøgte gældende, men det er misforstået. Sagsøgtes ansvar som ejer af bygningerne og driftsherre er lige strengt uanset om skaden tilfældigvis sker under et stævne eller ej. Skadens opstående skyldes bygningernes forhold, og ikke selve afviklingen af stævnet, og spørgsmålet omkring ansvar for skade grundet bygningernes indretning (glaspartierne) er derfor uafhængig af om skaden skete konkret i forbindelse med et stævne.

Har det for sagsøgtes ansvar betydning om skaden skete i forbindelse med sagsøger falder/glider eller sagsøger "klapper" på ruden?

Det har ingen betydning for ansvarsvurderingen om skaden skete i forbindelse med at sagsøger "klappede" på ruden, idet denne vurdering er en vurdering løsrivet fra eventuel egen skyld. En skadevolderskyld kan ikke "opvejes" af en skadelidteskyld ved selve ansvarsvurderingen, men må indgå i en efterfølgende vurdering om

egen skyld, som er behandlet in fine af dette påstandsdokument. Ansvarsvurderingen er ikke en relativ vurdering hvor skadelidte skyld indgår.

På nuværende sted skal det dog bemærkes, at sagsøgte ved ansvarsvurderingen har eller burde have indset, at ruderne kunne blive udsat for en påvirkning af glaspartierne svarende til mindst "klap" også selvom disse blev gjort med vilje, idet disse klap vel ubestridt under sagen ikke har været voldsomme, men med en styrke mindre end den glaspartiet skulle kunne modstå i forbindelse med utilsigtede slag ved f.eks. fald.

Ved sagens vurdering, bort set for evt. egen skyld, er det således uvedkommende om sagsøger "klappede" ruden eller faldt ind i ruden, men sagsøger mener, uanset det der står i bilag 3 som det eneste sted, at han gled og tog fra sig hvorved skaden skete. Det bemærkes i relation til bilag 3, at sagsøger blev nr. 3 eller 4. i det heat han netop havde deltaget i og hverken var særlig glad eller utilfreds med det resultat, så hvorledes at det som anført i bilag 3 skulle have været klap på ruden som udtryk glæde hænger ikke sammen. Bilag 3 er udtryk for en misforståelse.

Sagsøger skal under sagen gøre gældende, at sagsøgtes ansvar efter ovennævnte skærpede ansvarsnorm nærmere kan begrundes i ... :

1. Sagsøgtes ansvar og forpligtelse til at imødegå risiko for personskade grundet bygningens/svømmehallens indretning for så vidt angår de sagen omhandlede glaspartier skal vurderes ikke alene efter de regler der gjaldt i 1969, men også efter de regler der er udstedt og den viden der er opnået (generelt) siden 1969 om brug af glaspartier

...

Ad 1 – Sagsøgte er ansvarlig, og ansvaret skal vurderes også efter normer, viden og regler erhvervet/udstedt efter 1969

Sagsøger gør gældende, at ved vurderingen af ansvaret i sagen, skal der ikke alene ses på forholdene i 1969, men også efterfølgende normer, viden om brug af glaspartier og erfaringsgrundlag herom i det hele taget.

Dette kan enkelt begrundes i at sagsøgte som driftsherre over et offentlig tilgængeligt anlæg og ejer af bygningerne har haft en handlepligt til at foretage en løbende evaluering af de sikkerhedsmæssige forhold omkring anlægget i lyset af de til enhver tid gældende regler og det vidensniveau disse er udtryk for, og til at handle imod en fare, også selvom den først senere er blevet kendt.

I hvert fald med reglerne i BR 95, jfr. artikel fremlagt som bilag 13 og forskellige andre anvisninger gældende i en lang årrække forud for skaden i denne sag, jfr. bl.a. DS/INF 119, 1998, jfr. sagens bilag 13, burde sagsøgte have været bekendt med de farer som glaspartiet udgjorde, også selvom de disse farer ikke var kendt på opførelsestidspunktet, og der derfor ikke dengang gjaldt specifikke krav.

Sagsøgte har ikke kunne undlade at handle og foretage vedligehold af sit anlæg under henvisning til at anlægget opfyldte kravene i 1969, når sagsøgte vidste eller burde vide at anlægget med den efterfølgende viden og regler ikke indbød den fornødne sikkerhed, ved at glaspartierne ikke var udført med sikkerhedsglas, eller risikoen var imødegået på anden måde gennem afspærring af en direkte kontakt til glaspartierne for brugerne af svømmehallen eller på lignende adækvat måde. Den efterfølgende udskiftning af ruderne med svømmehallen er også udtryk for at forholdene ikke indbød den fornødne sikkerhed.

Sagsøger gør derfor i første række gældende at sagsøgtes ansvar ikke alene skal vurderes ud fra om bygningen/glaspartiet var opført efter reglerne i 1969, men som følge af sagsøgtes handlepligt og pligt til at foretage en løbende sikkerhedsevaluering af anlægget efter det til en hver tid værende vidensniveau, herunder regler og anvisninger udstedt efterfølgende, skal der også indgå den viden man senere har erhvervet ved brug af glaspartier, herunder reglerne i DS 119/1998, og sagsøgte brude derfor før ulykken indtraf have imødegået risikoen for den indtrådte skade ved i overensstemmelse med anbefalingerne at have skiftet glasset fra 3 mm enkelt lags glas, til sikkerhedsglas eller ved at opsætte afskærmning eller lignende foranstaltning. Ved ikke have gjort dette har sagsøgte ifaldet ansvar.

...

Egen skyld:

Sagsøger bestrider, at der foreligger egen skyld.

Sagsøger bestrider således med vilje at have ramt ruden, idet han kun ramte ruden i forbindelse med at han gled/mistede balancen, men selvom om retten måtte lægge dette grund at sagsøger med vilje ramte ruden, har der ubestridt kun været tale om "klap" af en ikke særlig stor styrke, hvilket sagsøgte måtte forvente som en mulighed, ligesom sagsøger ikke kunne eller burde indse at denne – almindelige foretagelse – skulle kunne føre til alvorlig personskade.

Der er derfor – selvom retten skulle lægge til grund at sagsøger "klappede" ruden, ikke grundlag for egen skyld.

Sagsøgte har videre gjort gældende at det var usædvanligt at der var brugere/svømmere i den pågældende del af svømmehallen. Dette er

forkert – området ligger lige ved bassinerne og var stort set det eneste sted med en rimelig gulyplads. Det blev derfor brugt af mange svømmere i forbindelse med de opvarmning før heat og udstrækning efter heat, og det er på ingen måde udtryk for egen skyld at sagsøger befandt sig i dette åbent tilgængelige område ved bassinet.

Som sagens **bilag 16** fremlægges som eksempler på brugen af området – også efterfølgende skadens indtræden, billeder optaget af sagsøgers fader i forbindelse med et efterfølgende – mindre - stævne, hvor det klart og tydeligt ses, at området i høj grad anvendes.

..."

Sagsøgte har til støtte for sin påstand uddybet de anbringender, der fremgår af påstandsdokumentet af 26. august 2009, hvori følgende er anført:

"Til støtte for de nedlagte påstande gøres det gældende, at sagsøgte ikke har handlet ansvarspådragende.

Til uddybning af ovenstående anbringende gøres det gældende, at sagsøgte på skadestidspunktet den 26. november 2006 ikke havde åbnet svømmehallen for offentligheden. Svømmehallen var udlånt til Aalborg Svømmeklub, som afholdt et svømmestævne. Sagsøgte havde ingen livredder eller andet sikkerhedspersonale på arbejde den pågældende dag. Sagsøgte havde derfor ikke indflydelse på gennemførelsen af stævnet.

Skaden indtraf ved en rude monteret i en afstand af 7 meter fra bassinkanten. Dette område var ikke et opholdsområde for svømmere. Under normale omstændigheder var der ingen risiko for, at svømmere nærmede sig denne rude. Glasadskillelsen har været en del af svømmehallen siden indvielsen i 1969, hvor svømmehallen opfyldte alle lovpligtige krav.

Det gøres **gældende**, at sagsøgte i forbindelse med renoveringen antog en anerkendt professionel rådgiver, Rambøll, der i øvrigt virkede som selvstændig tredje mand.

Det gøres derfor **gældende**, at Rambøll sikrede renoveringsarbejdets lovlighed.

Svømmehallens indretning

Rambøll ansøgte den 12. september 2000 om tilladelse til at renovere og ombygge Haraldslund Svømmehal, hvilket Rambøll efterfølgende modtog.

Glasvæggen, som sagsøger skar sig på, var ikke omfattet af renoveringsarbejdet, og det gøres derfor **gældende**, at den ikke skulle

opfylde kravene i Dansk Standard/INF 119:1998.

Det gøres også **gældende**, at glasvæggen udelukkende skulle opfylde de krav, som var gældende i 1969, hvilket glasvæggen gjorde.

Sagsøgtes egen skyld

Sagsøger var elitesvømmer og han havde derfor stor erfaring i at færdes i svømmehaller. Endvidere havde sagsøger tidligere arbejdet i svømmehallen som livredder, hvorfor sagsøger havde anvendt meget tid i svømmehallen. Sagsøger havde derfor et særdeles godt kendskab til indretningen i Haraldslund Svømmehal.

Det gøres **gældende**, at sagsøger ved sin upåregnelige adfærd har udvist erstatningsretlig relevant egen skyld."

Rettens begrundelse og afgørelse

Den i sagen omhandlede glasvæg blev etableret ved svømmehallens opførelse i 1969 og bestod af 3 mm enkeltglas. Det lægges som ubestridt til grund, at glasvæggen på opførelsestidspunktet opfyldte de dagældende regler og normer. Det er ikke påvist, at den manglende udskiftning af glasvæggen skulle stride imod normer eller regler, herunder at ombygningen af svømmehallen i 2002 var af en sådan karakter, at glasvæggen herefter skulle opfylde det på ombygningstidspunktet gældende bygningsreglement.

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at glasvæggen, som adskilte selve svømmehallen fra forhallen, var placeret ca. 6,8 meter fra bassinkanten. Svømmerne skulle, for at få kontakt med glasvæggen, befinde sig i én af de to nicher, som var placeret på hver sin side af kontoret. Det lægges til grund, at der var fri adgang til nicherne, men at disse ikke var en del af det naturlige færdselsareal i svømmehallens almindelige åbningstid. Det lægges yderligere til grund, at der i den 37 årige periode fra svømmehallens opførelse og indtil ulykkestidspunktet ikke var indtruffet ulykker, der involverede glasvæggen. Kommunen blev i forbindelse med renoveringen i 2002 bistået af et professionelt rådgivningsfirma. Der foreligger ingen oplysninger om, at kommunen forud for ulykken var blevet bibragt en konkret viden om glasvægens karakter og potentielle farlighed. Retten finder under de foreliggende omstændigheder ikke, at Aalborg Kommune har udvist et sådant forhold, at der kan pålægges kommunen erstatningsansvar for ulykken den 26. november 2006. Retten tager derfor Aalborg Kommunes påstand om frifindelse til følge.

Keith Bo Skovgaard skal betale sagsomkostninger til Aalborg Kommune med i alt 50.080 kr. Beløbet omfatter 80 kr. til vidnegodtgørelse og 50.000 kr. inklusive moms til udgifter til advokatbistand. Retten har lagt vægt på sagens værdi, omfang og udfald.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Aalborg Kommune, Skole- og Kulturforvaltningen, frifindes.

Sagsøgeren, Keith Bo Skovgaard Mortensen, skal betale sagens omkostninger til Aalborg Kommune, Skole- og Kulturforvaltningen, med 50.080 kr.

De idømte sagsomkostninger skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Gitte Kuhlwein
dommerfuldmægtig

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aalborg, den 7. oktober 2009.

Helle Klovborg Jensen, kt.fm. tlf. 96307091